
Történet

91/175

MÁLEK, Rudolf: Prameny stoleté a tisíclete. Tisíc let naší kultury a sto let Městské knihovny v Praze = Čtenář. 43.roč. 1991. 1.no. 2-6.p.

Száz- és ezeréves források. Kultúránk ezer, a prágai Városi Könyvtár száz éve

Könyvtártörténet -nemzeti; Városi könyvtár

Csehország és Prága ószláv, latin, majd cseh nyelvű írásbeliségének, könyv- és könyvtárkultúrájának fejlődését a következő jeles dátumok jelzik: 9. század – az első ószláv szövegtörvények; 1032 – a százavai kolostor mint másolóműhely megalapítása; 1346 – a Károly Egyetem létrejötte; 1487 – az első prágai ősnymtatvány keletkezése; 1488 – az első cseh nyomtatott Biblia megjelenése; 15. század – nemesi könyvtárak felvirágzása; 16. század – polgári könyvtárak keletkezése; a 19. század második fele – a modern cseh tudomány és kultúra szerveződése. (A cikkben – természetesen – jóval több dátum van, itt csak a legjellemzőbbeket közöljük.)

A „cseh századvég” általános fellendülésének egyik eredménye, hogy 1891-ben létrehozzák a prágai Városi Könyvtárat. (Ez az intézmény korai előzményének a prágai tanács mellett 1431 és 1559 között bizonyíthatóan működött könyvtárat tekintti.) Létrejöttéről a következő szövegű felhívás tudósított: „Az olvasni szerető és a nemes szórakozást kedvelő közönség számára könyvtár létesült, melynek minden prágai polgár tagja lehet, a munkásosztályt is beleértve, amely nem rendelkezik társadalmi szövetségesekkel és más könyvtárakhoz nem fér hozzá.”

A könyvtár 1928-ig, amikor is elkészül jelenlegi otthona, sokszor kényszerült költözködni és megelégedni szűkös működési feltételekkel. Nem tett jót neki a „szocializmus építésének” négy évtizede sem. Ennek ellenére napjainkig az

egyik legfontosabb fővárosi könyvtárra nőtte ki magát.

(Futala Tibor)

Kutatás és fejlesztés

91/176

KENNY, Kathleen – TIETJEN, Linda D. – WITTHUS, Rutherford W.: Increasing scholarly productivity among library faculty: strategies for a medium-sized library = *J.Acad.Librariansh.* 16.vol. 1990. 5.no. 276-279.p. Bibliogr.

Az oktatói státusú könyvtárosok produktivitásának növelése; egy közepes méretű egyetemi könyvtár lehetőségei

Besorolás -személyzeté; Egyetemi könyvtár; Munkakörülmények; Publikációs tevékenység; Továbbképzés

Mialatt a vita folytatódik az egyetemi könyvtárosok oktatói jogairól és kötelezettségeiről, az oktatói státussal rendelkező könyvtárosok problémája az, hogy kevés idejük és képzettségük van a kutatásra és a publikálásra. Az Auraria Library (University of Colorado, Denver) személyezte és vezetősége ezért a tudományos tevékenység ösztönzésére egy kedvezményeket, oktatást és tájékoztatást nyújtó programot indított. A program eddigi eredményei növekvő tudományos tevékenységről és elégedettségről tanuskodnak.

(Autoref.)

Tudománymetria, bibliometria

91/177

SETIÉN QUESADA, Emilio – GORBEA PORTAL, Salvador: Conceptos métricos en las disciplinas bibliotecario-informativas = *Act.Inf.Cient.Técn.* 21.a. 1990. no. especial. 3-163.p.

A „metria” a könyvtár- és információtudományokban. (Különszám; tanulmány és repertórium)

Bibliometria; Cikkbibliográfia [forma]; Folyóirat -könyvtári; Informatika

21 év után különszámmal búcsúzik a lap: 1991-től a *Revista Cubana Ciencia de la Información* foglalja el helyét. A bevezető tanulmány a könyvtári-információs diszciplínák körében helyezi el az informetriát, bibliometriát, majd a lap 21 évfolyamának válogatott repertóriumát következik. A fő rész időrendben, egy-egy mondatos annotációval közli a cikkek leírását. A visszakeresést külön szerzői és cím szerinti, valamint tárgyszavas index segíti. Külön mutató emeli ki a „bibliografologia” (benne: bibliográfia elmélet és gyakorlat, bibliometria), az „információtudomány” (benne: elméleti problémák, információtechnológia, az információ pszichológiája, dokumentációs nyelvészet, információszervezés és -gazdaság, információsziológia, információs szolgáltatások, információpedagógia, informetria) és a könyvtárügy vagy könyvtártan (benne: általános könyvtártan, könyvtári állományok, katalógusok, olvasószolgálat, könyvtárgazdaság, könyvtári technológia, könyvtárpedagógia, „bibliotekometria”) témakörét.

(Mohor Jenő)

91/178

CRONIN, Blaise – PEARSON, Stephen: The export of ideas from information science = *J.Inf.Sci.* 16.vol. 1990. 6.no. 381-391.p. Bibliogr.

A tájékoztatástudományi eszmék exportja más szakterületek irodalmába. (Hivatkozások hat reprezentatív angol informatikus műveire, nem-informatikai folyóiratokban.)

Bibliometria; Folyóirat; Informatika; Interdiszciplináris kérdések; Könyvtártudományi bibliográfia [forma]

A szerzők azt vizsgálják, hogy az információ-tudomány – a gazdasági életből vett analógiával élve – mennyit „exportál” más tudományoknak.

Elemzik az ötleteknek-elgondolásoknak azokat a csoportjait, amelyeket más tudományok hat kiemelkedő brit információs szakembertől vettek át (Bertram Brookes, Cyril Cleverdon, Robert Fairthorne, Jason Farradane, Maurice Line és Brian Vickery). A hivatkozásokat a következő hivatkozásmutatók alapján számlálták össze: Science Citation Index, Social Science Citation Index, Arts and Humanities Citation Index. A cikk tárgyalja az alkalmazott módszer korlátait, és további kérdéseket javasol kutatásra.

(Autoref. alapján)

Információgazdálkodás (Information management)

91/179

BOON, J.A.: Information management: an educational perspective = South Afr.J.Lib. Inf. Sci. 58.vol. 1990. 4.no. 319-327.p. Bibliogr. 42 tétel.

Információgazdálkodás – oktatási szempontból

Információs szervezés; Informatika; Tanterv, óraterv

Az információmenedzsment realitás, amelyet a tájékoztatási szolgáltatásoknak és az információs szakembereknek egyaránt figyelembe kell venniük. A változó megközelítéseken és véleményeken kívül tanulmányozni kell az elmélet és gyakorlat új területeit is, valamint az új ismeretek elsajátítása is szükséges. A szerző először röviden megvilágítja az információmenedzsment fogalmát, majd felsorolja funkcióit. Ismerteti az információtudomány és az információmenedzsment kapcsolatát, végül javaslatot tesz egy információtudományi és egy információmenedzsment témájú tantervre.

(Autoref.)

KÖNYVTÁR- ÉS TÁJÉKOZTATÁSÜGY

Nemzetközi könyvtári és tájékoztatási politika

91/180

LUPOVICI, Christian: Les bibliothèques à l'heure européenne... = Documentaliste. 27.vol. 1990. 6.no. 297-300.p.

Res. angol nyelven.

Könyvtárak és a közös Európa – interjú Christian Lupovicivel, a CFPPA (Comité français de pilotage du Plan d'action pour les bibliothèques) elnökével

Könyvtári tanács -országok; Könyvtárpolitika; Munkaterv

Az Európai Közösségek Bizottsága nemrégiben egy feladattervet dolgozott ki a könyvtárak számára, amelynek célja a közös Európa könyvtár- és információügyének fejlesztése-összehangolása. A terv nagy hangsúlyt helyez az új információtechnológiák hatékony kihasználására, alapvető kérdésnek tartva a szabványosítást és a nemzetközi együttműködést. A terv kivitelezésének előmozdítására a Bizottság minden országban egy koordinációs központ felállítását javasolja. Franciaországban már megalakult ez a bázis szerv: a Comité français de pilotage du Plan d'action pour les bibliothèques de la Communauté européenne (CFPPA). A riportban a bizottság elnöke megvilágítja, hogy mi célból és hogyan dolgozik ez a szervezet.

(Autoref.)

91/181

STEVAN, Günter – TREVISAN, Giorgio: CEC policy to promote the European information services market = Aslib Proc. 43.vol. 1991. 2/3.no. 27-35.p.